

De lettré

Voorjaar 1946: Godelieve ziet het levenslicht in een door de band genomen kossaardsgezinnetje, even buiten Lommel. De geboortevreugde over dit enigst kind wordt overschaduwd door de dwarslaesie die de oud-oorlogsgynaecoloog teweegbrengt bij moeder. Vader kan godsonmogelijk moederziel alleen de mantelzorg aan want de vijftig lakenvelders moeten handgemolken worden. Van kleins af aan weet Godelieve het gezinnetje te bestieren, onder auspiciën en bezieling van meneer pastoor (die overigens al langere tijd deservitor is in de gemeente, maar dit terzijde). Van hem mag Godelief wel brossen van school, “mits ge maar op zondag in de kerk komt zingen met uwe mooie serafsstem”. Dat vindt ze geen kastijding want ze komt met graagte in Gods godshuis en luistert devotieel naar de verhalen op catechisatie. Thuis leert ze die voor zichzelf vanbuiten en betonneert ze in haar staalsterke geheugen.

De jaren vliegen voorbij, en Godeliefs jonkheid ook. Tijd voor een amant is er nooit. Nadat haar vake en moeke voor Gods rechterstoel zijn verschenen, maakt zij van de fermette een kinderboerderij, want ze is zot van kinderen die ze zelf helaas nooit zal bekomen. Wanneer er ook nog eens camperplekken bij komen voor 65+-pashouders, stroomt het giraal en chartaal geld binnen. Meneer pastoor, zo-even met emeritaat, houdt boek. Hij spoort haar tevens aan (“ge zijt zo goed met klein grut”) om voorleesmoeder in de bib/bieb te worden. Een voorslag waar ze even geen raad mee weet. Maar pastoor Ambrosius had dit al voorzien en levert de oplossing: bolpункtom!

De eerste woensdagmiddag in de boekerij van Lommel. Godelief heeft zich thuis goed geprepareerd. Ze gaat *Het ei van oom Trotter* van Marc de Bel reciteren, een classic. Het verhaal heeft ze geacheveerd ingeprent dankzij een postbedeling van bolpункtom. Ze maakt er van den beginne aan de gewoonte van dat één kind het betreffende werkje van de plank mag halen en ‘de juffrouw’ mag aanreiken. Godelieve declameert met haar schone dictie het verhaal; de kleintjes hangen gebiologeerd aan haar lippen. Ze laat de verluchtingen zien, waar ze zelf ook zoveel houvast aan heeft voor de verhaallijn. Na afloop worden de kinderen met koontjes als bietenkroot van spanning opgehaald door de bomma’s en bompas.

De week verstrijkt, waarin bolpункtom wederom een pak aflevert bij ‘juf Gelieve’, haar nieuwe nickname. *Le petit prince* staat op het program, ook zo’n altoosdurende hit. De kinderen vechten er haast om wie het boek van de stander mag halen om aan de juf te geven. Groot succes weeral. “Veel leuker dan wiien!”, roepen de dreumesen. Weken en jaren verstrijken volgens een vaste sjablone. De facteur, die anders nooit iets bij Godelieve te bedelen heeft behalve de wekelijkse non-priorzending van bolpункtom, bevraagt zich weleens bij haar wat ze week in, week uit toch bestelt, maar daar draait ze steeds omheen. Godelief wordt een begrip in de wijde omgeving. Van heinde en verre komen steeds meer luistervinkjes naar Lommel. Ze wordt zelfs door Zijne Majesteit in persona geridderd in de kroonorde.

Op zekere woensdagmiddag staat *Ik ben niet bom!* van Marion van de Coolwijk op het program, speciaal voor dyslectische kinderen. Antoinetta, acht jaar jong en zelf woordblind, pakt van de dyslexieplank *Ben ik dom?* van Ludo Enckels. Juf slaat het open, zonder de couverture te percipiëren want daar heeft ze geen boodschap aan. De schrik slaat haar ad litteram om het hart: nondedju, geen plaatjes! Hoe moet ze het verhaal dat ze samen met bolpункom heeft gerepeteerd nu voordragen? Vreselijk! Crisofreen! Moet ze de kinderen nu haar eigen manco uitleggen? Het wordt haar zwart voor de ogen en ze krijgt een syncope. Eenmaal binnen de kaftkamer van de bib/bieb komt de aed te laat: ze sterft in het boekenharnas, terwijl de kinderen ruziën over de 'bomme fout' van Antoinetta ...

Na de begraafing gaat pastoor Ambrosius, inmiddels torenhoogbejaard, Godelieves zaken thuis regelen. Hij kan geen enkel boek gewaarworden, geen velleke schrijfpapier, geen schrijfgerief. Wél vele strekkende meters compact discs, en op een bandopnemer een ingesproken tijding: "Verschenk bij mijn overlijden asjeblief mijn kinderluisterboeken aan de Lommelse bib/bieb. Ik heb ze allemaal gememoriseerd aangezien ik geen enen mallemoer lezen kan".